

kun Saadanne skulle kunne henvende sig til Domstolene, som kunne paaberaabe sig en Færdfelsret paa en offentlig Ve, der allerede efter den nu gjældende Lovgivning kan indbringes for Domstolene, da vilde der jo heller ikke være nogen Betænkelse ved denne Deel af Paragraphen, om den ogsaa maatte erkjendes for at være overflødig, men, naar man nærmere vil undersøge Sagen, troer jeg, det vil vise sig, at der vil være meget faa Tilfælde, hvis der overhovedet lader sig paavise noget, hvor en saadan Færdfelsret med Hensyn til en offentlig Ve er tilstede, som efter den nu gjældende Lovgivning kan gøres gjældende ved Domstolene. Jeg skal naturligvis ikke bestride Muligheden af, at en saadan Ret kunde eksistere, den kunde jo være stiftet ved en Contract, som var indgaaet mellem en Privat paa den ene Side og det Offentlige paa den anden Side, men det turde ganske vist være et overordentligt sjældent Tilfælde, hvor en saadan Ret skulde kunne lade sig paavise. At man imidlertid ved denne Paragraph har tænkt sig noget Mere, Noget, som ikke var saa aldeles særligt, det forekommer mig at fremgaa blandt Andet deraf, at man i Slutningen af Paragraphen har anseet det nødvendigt at træffe Bestemmelse om en Præscription for det Slags Krav. Det forekommer mig fremdeles at fremgaa af de Forhandlinger, der have fundet Sted i det andet Thing, og ligeledes af selve det Udtryk, der er anvendt, nemlig Ordet „Færdfelsret“, hvilket dog efter den sædvanlige Sprogbrug omfatter noget Mere, end saadanne Rettigheder, som ogsaa tidligere have kunnet gøres gjældende ved Domstolene, og ved hvilket man jo ganske vist maa komme til at tænke paa den store Interesse, som det kan have for visse Personer, hvis Jordlodder støde op til eller staae i nær Forbindelse med Veien, at kunne drage Nytte af denne Ve. Nu er det vor Formening, at der efter den tidligere Lovgivning ikke har kunnet være Spørgsmaal om, at Noget kunde bringe sit Krav paa at have Færdfel ind for Domstolene, alene fordi han har kunnet paavise en høj Grad af Interesse i denne Færdfel, alene fordi han kunde paavise, at han havde særdeles Brug for denne Ve. Det har formeentligt altid været Reglen, at

det var Administrationen overladt at bestemme, hvad der skulde foretages ved de offentlige Vete, og at Enhver, der maatte have Noget at klage over i denne Henseende, maatte henvende sig til Administrationen og under visse Omstændigheder kunde erhverve en Landvæsenscommissions Kjendelse over de Forhold, som i denne Henseende kunde være at ordne, men at han ikke kunde gaae til Domstolene. Dette er efter min Opfattelse en Tanke, som gaaer igjennem vor hele Lovgivning, og, vil man spørge mig, om der kan paaberaabes noget bestemt Lovsted, hvori denne Tanke er udtrykt, da vil jeg henvise til Beforsordningen af 13de December 1793, § 12. Denne Forsordning, der jo omhandler Veibrøningen og Veibestyrelsen i det Hele, henviser Ordningen af alle de Forhold, der vedkomme denne, til Afgjørelse af den egentlige Administration; det er Regler for Administrationen, den giver. Saaledes bestemmer den i § 12: „De mindre Landvie, samt Biveiene, bør beholde den Hovedlinie, de nu have, medmindre meget vigtige Aarsager deri skulde kræve nogen Forandring, eller det befindes, at ubegvemme Bugter kunde saaledes aflægges, at de Stene, som derved mistede et Stykke af deres Grund, igjen kunde føre sig de afslagne Bestykker til Nytte. Imidlertid bør dog ved Fællesskabets Ophævelse og ved andre Forsdernes oconomiske Indretninger endogsaa de, som betjene sig af Biveien, efter Landvæsenscommissionsens Kjendelse taale, at denne, naar Fordelen for Jordeieren er overveiende, omlægges.“ Naar altsaa de, der have Brug for de offentlige Bivete, finde Noget at erindre imod den Bestemmelse, som Administrationen tager om en Veis Omlæggelse eller om den Nedlæggelse, som ligger i en saadan Omlæggelse — thi en Omlæggelse finder jo Sted, naar en Ve nedlægges, fordi den paa Grund af Omlæggelsen af en anden Ve findes overflødig —, naar altsaa Noget finder sig misfornøiet med en Bestemmelse, som Administrationen tager i den Henseende, henvises han til Landvæsenscommissionsen, men der er ikke ymtet et Ord om — tværtimod fremgaaer det Modsatte af Bestemmelsen —, at han kan henvende sig til Domstolene. Ligefom jeg mener, at dette følger af den gjældende Lovgivning, saa-